

Escoitar.org

[Rexistro da Paisaxe Sonora de Galiza]

Dossier Escoitar.org

Escoitar.org:

Unha aproximación ao son dun lugar é unha aproximación ao seu patrimonio. Percibir, comprender e concibir a nosa identidade sonora, a dos nosos lugares e as nosas xentes, a súa coherencia e idiosincrasia, é un exercicio necesario e saudable. Escoitar.org é un proxecto de dinamización social aberto e libre cuxo obxectivo principal é a difusión e promoción do fenómeno sonoro e a súa exploración con fins sociais e documentais.

Con este fin Escoitar.org desenvolveu un software adicado á publicación libre de paisaxes sonoras que permite a calquera usuario participar subindo audio ó sistema e colocalo automaticamente no lugar xeográfico no que ten sido gravado (xeolocalización). Esta é unha das ferramentas de traballo do proxecto, outro dos frentes é a publicación de audio-libros que conteñan paseos sonoros polos lugares de Galiza e información contextual destes sons dende o punto de vista musicolóxico, antropolóxico e artístico (rescatar a memoria sonora do país).

O software creado está baseado na API pública de Google-Map, o usuario pode navegar polo mapa google ata atopar o lugar onde fixo a súa gravación de campo. Facendo click en dito lugar, o software deseñado localiza automaticamente a latitude e a lonxitude de maneira que o resto de internautas poden escoitalo. Escoitar.org pensa que o son forma parte do patrimonio cultural inmaterial, e como tal, é necesario conservalo.

Escoitar.org facilita unha ferramenta para rexistrar e conservar un patrimonio sonoro consensuado polos propios oíntes. Ofrece tamén a posibilidade de gravar paseos sonoros por rutas relacionadas coa cultura galega.

O son como patrimonio cultural:

A obsesión occidental por favorecer os aspectos visuais da cultura provocou o menosprezo doutras capacidades perceptivas, como o oído, relegando a un segundo plano aquelas experiencias existenciais consideradas menos significativas, en gran parte, polo seu carácter efémero.

No obstante asistimos ó longo do século XX a un crecente interese polo fenómeno sonoro mais alá da música e da física acústica no que os sons medioambientais revélanse como un interesante obxecto de estudo interdisciplinario (antropoloxía, ecoloxía sonora, bioacústica, ciencias cognitivas, arquitectura, creación artística...)

Ben sexan naturais ou unha construción produto do funcionamento das sociedades modernas, os sons que nos rodean forman parte inevitable das nosas vidas e da nosa memoria colectiva, presentándose como un material inestimable para a comprensión das culturas e as sociedades que os producen, os utilizan ou os perciben.

Por esta razón, a actitude cara ó son dun lugar non só debe ser positiva, se non que debese estudar para identificar aqueles

compoñentes que merecen a pena se conservar, ou, incluso, restaurar.

O grupo de investigadores que baixo o nome de World Soundscape project surxiu na Universidade Simon Fraser (Vancouver) a finais dos sesenta da man de M. Schafer y B. Truax presentaba unha proposta pioneira -“documentar e archivar paisaxes sonoras, describilos e analizalos, e promover un aumento do coñecemento público a través da escoita e do pensamento crítico”- que dende entón tense enriquecido con diferentes enfoques. Institucións como o WFAE (world forum for acoustic ecology) ou o Acoustic ecology institute, proxectos como Acoustic Environments in Changes, Soundtransit ou Earth Ear, grupos de traballo como CRESSON (Centre de recherche sur l'espace sonore et l'environnement urbain) ou Ciudad Sonora, os textos de Y. Leroy, J. F. Augoyard, B.

Krausse, A. Corbin ou as obras de numerosos artistas como B. Truax, B. Fontana, H. Westerkamp ou A. McCartney son só algúns dos exemplos do crecente interese que suscita a idea de “paisaxe sonora” na súa multiplicidade de perspectivas.

Os sons son materias non renovables e o feito de capturalos e expoñelos supón un alongamento da súa vida, xenerando novos espacios vivos e mutantes. Atopar o equilibrio bioacústico dun lugar, crear retratos o “Postais Sonoras”, e construír un mapa de situación (on-line) e unha descripción destes lugares a través da súa paisaxe sonora contribue á construción da identidade dunha zona xeográfica -o son como patrimonio, o son como documento histórico-. Todo gracias ás posibilidades que ofrece a rede como sistema horizontal e democrático.

O equipo principal de traballo:

Chiu Longina (coordinación)

Antropólogo pola Universidade Complutense de Madrid. Estudos de Musicoloxía na Universidade da Rioxa. Artista sonoro e creador de espazos acústicos. Co-coordinador das propostas sonoras do *Festival de Arte Sonora IFI* de Pontevedra (Fac. Belas Artes/Pazo da Cultura), membro do colectivo *SINSALaudio* de Vigo, da Asociación *Alg-a* e do *Centro de Creación Experimental de Conca*, na Facultade de Belas Artes da Universidade de Castilla La-Mancha. Co-editor e co-coordinador na rede de *Mediateletipos.net* e de *Artesonoro.org*.

Berio Molina (deseño, programación, gravación)

Nado na Fonsagrada (Lugo (Galicia)) en 1979 é membro da comunidade de arte e acción libre *alg-a.* e do equipo de desenvolvemento de *escoitar.org*. Foi membro do colectivo de performances *Flexo* dende 1999 ata 2004 e membro do equipo de produción do festival IFI nos anos 2002, 2003 e 2004.

Horacio González (programación)

Lic. En Bellas Artes, programador e coordinador do Festival de Arte Sonora IFI (Fac. Belas Artes de Pontevedra), membro do equipo de desenvolvemento do proxecto de Paisaxe Sonora en Galicia *Escoitar.org*.

Juan-Gil Rodríguez (gravación, documentación, traducción)

Musicólogo pola Universidade de Oviedo. Desenvolveo diversas investigacións tanto no campo da etnomusicoloxía e a música popular urbana, como no da música contemporánea, traballando nos últimos anos no ámbito interdisciplinar da música e as artes plásticas – *Espacio Permeable-*. Ademais da súa actividade dentro da crítica musical –*Mundo Clásico* e *La Opinión-* participou nos proxectos de investigación *100 años de la Biblioteca América* (Vicerrectorado de Cultura e Servicios á Comunidade Universitaria, USC) e *Raíces musicales* (Secretaría de Ciencia y Técnica y Posgrado de la Universidad Nacional de Cuyo, Mendoza, Argentina). Na actualidade realiza a súa tesis doctoral baixo a dirección do Doctor José Antonio Sarmiento na Universidad de Bellas Artes de Cuenca (UCLM) centrándose nas relacións entre corpo e música no século XX.

Julio Gómez (gravación, documentación)

Coordinador do Colectivo *SINSALaudio* e xerente-programador do Clube *Vademecwm*. Especialista en músicas populares.

Carlos Suárez (gravación, documentación, traducción)

Musicólogo e galego retornado (Venezuela). Compositor e etnomusicólogo. Publicou libros e artigos sobre música autóctona e bioloxía sonora de diversas rexións de Venezuela. Foi a derradeira incorporación ó proxecto *Escoitar*.

Liñas de investigación e traballo:

Escoitar.org traballa en varias liñas de investigación. Unha delas é a **gravación de sons que están en perigo de extinción**. Co obxectivo de conservar a memoria sonora dos habitantes dun lugar, Escoitar.org adócase a rexistrar sons que corren o risco de desaparecer, e con eles, os elementos da historia de Galiza asociados a estes sons. Outra das liñas de traballo é a **traducción de textos relacionados coa disciplina “Paisaxe Sonora”**, en colaboración cos propios autores, que non contan cunha versión no noso idioma ou no idioma castelán. Unha terceira vía de traballo é **fomentar a escoita activa e crítica** a través de obradoiros que nos chamamos “limpeza de oídos”. Dentro desta liña, incluimos a **Escola de Escoita**, obradoiros itinerantes por colexios de ensinanza primaria cuxo obxectivo é achegar a estes rapaces un novo xeito de escoitar o mundo, máis activo e máis lúdico, e un compromiso por parte dos profesores para poñer en valor os sons que nos rodean.

Escoitar.org traballa tamén no **estudo de espazos en Galiza que teñen características acústicas especiais**, como por exemplo o Val do Cenza en Vilariño de Conso (o único val glaciario de Galiza), ou as Dunas de Corrubedo. Neste tipo de espazos Escoitar.org rexistra o son e inicia investigacións relacionadas coa física acústica. Do mesmo xeito, Escoitar.org tamén está atenta os cambios acústicos dos lugares condicionados polos cambios climáticos (o son dos lugares en diferentes estacións).

Máis información:

Sede da Asociación:

Escoitar.org
Príncipe, 22. Loc. 48
36201 Vigo
Pontevedra

Contacto:

E-Mail:
info@escoitar.org

Tfnos:
Coordinación: 678 507673 / 986 222880 (Chiu Longina)
Documentación e traducción: 607 776647 (Juan Gil)
Programación: 650 374317 (Horacio González)
Deseño e programación: 685 609631 (Berio Molina)
Escola SINSAL: 619 637211 (Julio Gómez)